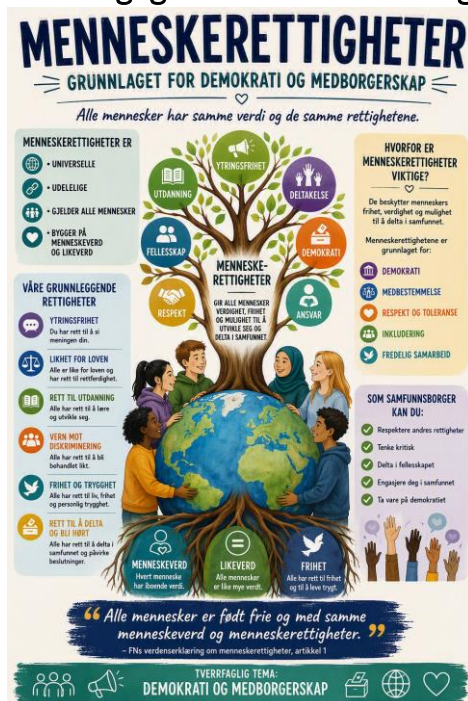

Periodeplan

Tverrfaglig tema: Demokrati og medborgerskap

Periode: 34-43

Trinn: 10

Problemstilling/ fokus: Menneskerettigheter

Fagvis oversikt

Fag	Kompetansemål	Tema/ arbeidsmetoder	Undervisvurdering
Norsk	• gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer • bruke kilder på en kritisk måte, markere sitater og vise til kilder på en etterrettelig måte i egne tekster • utforske og vurdere hvordan digitale medier påvirker og endrer språk og kommunikasjon	Løgn og sannhet Lese tekster Arbeide med oppgaver Stasjonsundervisning Undersøke en kampanje Nynorsk Språk på godt og vondt Klassesamtale Lese tekst Nynorsk Arbeide med oppgaver	Innlevering av NN-oppgaver i Teams Skriftlig analyse av kampanje Egenvurdering Plakat Innlevering av sidemålsoppgave Speedforedrag Fagsamtale
Engelsk	• lese, diskutere og videreformidle innhold fra ulike typer tekster, inkludert selvvalgte tekster • lese, tolke og reflektere over engelskspråklig skjønnlitteratur, inkludert ungdomslitteratur • lese sakprosaetekster og vurdere hvor pålitelige kildene er • bruke kilder på en kritisk og etterrettelig måte	Human rights Conspiracy theories "The Giver" Praktiske oppgaver Lese roman Fordype seg i konspirasjonsteori Tekstarbeid	Lage plakat Samtale om bok

Matematikk	- hente ut og tolke relevant informasjon og reflektere over mulige konsekvenser ved kjøp og salg, renter på sparing, lån og kredittkjøp - planlegge, utføre og presentere et utforskende arbeid knyttet til personlig økonomi	Lønn og skatt Excel Diverse lenker til å finne informasjon til budsjett	Levere budsjett
Samfunnsfag	- vurdere på hvilke måter ulike kilder gir informasjon om et samfunnsfaglig tema, og reflektere over hvordan algoritmer, ensrettede kilder eller mangel på kilder kan prege forståelsen vår - drøfte hvordan framstillinger av fortiden, hendelser og grupper har påvirket og påvirker folks holdninger og handlinger - utforske hvordan teknologi har vært og fremdeles er en endringsfaktor, og drøfte innvirkningen teknologien har hatt og har på enkeltmennesker, samfunn og natur - reflektere over hvordan	Moderne konflikter Se Kabul på NRKTV Jobbe med begrep Skolenmin.no Lese og fremføre konflikter som pågår nå Terrorisme og ekstremisme Skolenmin.no Begrepsøving Se Kabul på NRKTV 22. Juli undervisningsopplegg Dokumentarer på på NRKTV Kald krig Skolenmin.no NRKTV	Tverrfaglig oppgave Begrepsprøve

	mennesker har kjempet og kjemper for forandringer i samfunnet og samtidig har vært og er påvirket av geografiske forhold og historisk kontekst • gjøre rede for årsaker til og konsekvenser av sentrale historiske og nåtidige konflikter og reflektere over om endringer av noen forutsetninger kunne ha hindret konfliktene • gjøre rede for årsaker til og konsekvenser av terrorhandlinger og folkemord, som holocaust, og reflektere over hvordan ekstreme holdninger og ekstreme handlinger kan forebygges • utforske og beskrive hvordan menneske- og urfolksrettigheter og andre internasjonale avtaler og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, menneskers liv og likestilling og likeverd • gjøre rede for fornorskningen av samene og de nasjonale minoritetene og urettferdigheten de har blitt utsatt for, og		
--	--	--	--

	reflektere over hvilke konsekvenser det har hatt og har på individ- og samfunnsnivå • reflektere over hvilke aktører som har makt i samfunnet i dag, og hvordan de begrunner standpunktene sine • utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over hvordan digital deltakelse og samhandling påvirker formen på og innholdet i samfunnsdebatten • beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Norge i dag og reflektere over sentrale utfordringer		
Krle	• gjøre rede for og reflektere over samenes og andre urfolks religions- og livssynstradisjoner • utforske andres perspektiv og håndtere uenighet og meningsbrytning • reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til det å vokse opp og leve i et mangfoldig og globalt samfunn	Religion og ytring Religionskritikk Kritisk tenkning Klassesamtale Arbeide med oppgaver Lese tekster Gruppearbeid Læringspartner-arbeid Kreative oppgaver Skrive tekst	OnePager Skriftlig oppgave Kreativ oppgave + fremføring Plakat/video

	- identifisere og drøfte etiske problemstillinger knyttet til ulike former for kommunikasjon - identifisere og drøfte aktuelle etiske problemstillinger knyttet til menneskerettigheter, bærekraft og fattigdom		
Naturfag	- beskrive hvordan forskere har kommet fram til evolusjonsteorien og bruke denne til å forklare utvikling av biologisk mangfold - utforske sammenhenger mellom abiotiske og biotiske faktorer i et økosystem og diskutere hvordan energi og materie omdannes i kretsløp	Biologisk mangfold Ekskursjon til et ferskvann Gruppearbeid Finne fakta om arter på nett Evolusjon Lese tekster Gruppearbeid Lage plakat	Presentasjon/video
Kuha	- utforske hvordan digitale verktøy og ny teknologi kan gi muligheter for kommunikasjonsformer og opplevelser i skapende prosesser og produkter - reflektere kritisk over visuelle virkemidler og eksperimentere med ulike visuelle uttrykk i en	Foto Komposisjon, teknikk ved mobilfotografering. Fotografering ved ferskvann Finne fakter om arter Redigering og etterarbeid Valgfri presentasjonsform av fotoer og beskrive foto/teknikk og biotop. Powerpoint, muntlig presentasjon,	Presentasjon uke 37

	skapende prosess • fordype seg i en visuell uttryksform og/eller en håndverksteknikk, utforske muligheter gjennom praktisk skapende arbeid og presentere valg fra idé til ferdig resultat • analysere hvordan identitet og stedstilhørighet kommuniseres i arkitektur, klestradisjoner, kunst eller gjenstander, og integrere kulturelle referanser i eget skapende arbeid	podcast med innleverte fotoer, film. Arkitektur og lokalhistorie. Fotografering Lese og finne fakter. Læringsparnter samarbeid. Klassesamtale Fordypningsoppgave innen tema arkitektur i valgfri teknikk/medium. - tegning - Tresnitt trykk - film	Elevguidet byvandring- lokal arkitekturhistorie. Kreativt fordypningsprodukt.
Kroppsøving	• forstå og gjennomføre livberging i, på og ved vann ute i naturen • forstå og gjennomføre livreddende førstehjelp • gjennomføre friluftsliv til ulike årstider, òg med overnatting ute, og reflektere over hva	Livredning Friluftsliv Bevegelses og samarbeidsaktiviteter Område: Jentebukta Folkeparken Overnattingstur	Livredningsprøve uke 35 Ekskursjon uke 37

	naturopplevelser kan ha å si for seg selv og andre • vurdere risiko og trygghet ved ulike uteaktiviteter, forstå og gjennomføre sporløs og trygg ferdsel	Frei	
Tysk	• lytte til og forstå enkel og tydelig tale om personlige og dagligdagse emner • delta i enkle samtaler i dagligdagse situasjoner om aktiviteter og kjente emner • muntlig fortelle om dagligliv og opplevelser og uttrykke meninger, også spontant • lese og forstå tilpassede og enklere autentiske tekster om personlige og dagligdagse emner • skrive enkle tekster om dagligliv og opplevelser som forteller, beskriver og informerer, med og uten hjelpemidler • bruke enkle språklige strukturer, regler for uttale og rettskriving og språkets offisielle alfabet eller tegn for å kommunisere på en situasjonstilpasset måte	Repetisjon Muntlig Øve gloser Lære grammatikk Lese Skrive	Fagsamtale

Fransk	• lytte til og forstå enkel og tydelig tale om personlige og dagligdagse emner • delta i enkle samtaler i dagligdagse situasjoner om aktiviteter og kjente emner • skrive enkle tekster om dagligliv og opplevelser som forteller, beskriver og informerer, med og uten hjelpemidler • bruke enkle språklige strukturer, regler for uttale og rettskriving og språkets offisielle alfabet eller tegn for å kommunisere på en situasjonstilpasset måte	Mat Klær Tekstarbeid Glosearbeid Dramatisering Fordypning i tema Bildebeskrivelser Samtaler	Levere video
Spansk			
Engelsk fordypning	• videreutvikle egne muntlige og skriftlige tekster på bakgrunn av tilbakemeldinger • utforske og presentere innhold, form og formål i spill, film og musikk • skape digitale produkter som kombinerer ulike medietyper	Freedom Freedom writers Freedom fighters	Movie Review Digital Story
Arbeidslivsfag	• undersøke behov for varer og tjenester på skolen og i lokalsamfunnet	Kantinedrift Elevbedrift Meny, roller og markedsføring	Egenvurdering kantinedrift Underveisvurdering kantinedrift

	• planlegge praktiske og yrkesrettede arbeidsoppdrag • produsere og levere varer og tjenester etter kvalitetskrav • bruke fagbegreper, arbeidsmetoder, verktøy, materialer og teknologi tilpasset arbeidsoppdrag og begrunne valg • samarbeide, fremme forslag og delta i beslutninger i et arbeidsfellesskap • ivareta bærekraftige prinsipper i alle deler av arbeidsoppdraget • beskrive og vurdere risiko, og følge etiske retningslinjer og arbeidslivets regler i arbeidsoppdraget • vurdere sin egen og gruppens arbeidsinnsats, arbeidsprosess og arbeidsoppdragets resultat		
--	--	--	--

Tverrfaglig kobling: (felles produkt, felles vurdering+++)

- Fagsamtale KRLE, norsk og samfunnsfag.

Elevmedvirkning:

- Presentere valgfri konflikt i samfunnsfag
- Lage plakat om valgfri konspirasjonsteori i engelsk
- Velge freedom fighter i engelsk fordypning

Viktige datoer:

-

Uke 35	• Foreldremøte + informasjon til elever om VGS og BankID • Fiskeflåtens ungdomsmønstring 25.08 (gjelder elever som er interessert)
Uke 37	• Overnatting torsdag til fredag (med forbehold om endring) • Karrieredagen 09.09 Braatthallen
Uke 38	• Energidagen 17.09
Uke 40	• Utdanningsmesse • Følg drømmen, ikke strømmen 02.10 (for de som er interesserte)

Vurderinger:

Uke 36	• Norsk: Analyse av kampanje
--------	--

	• KRLE: Skriftlig oppgave
Uke 37	• Fransk: Leverer video • Naturfag: Video/presentasjon ferskvannsfunn • Kunst og håndverk- presentasjon foto og biotop
Uke 38	• Engelsk fordypning: Leverer filmanmeldelse "Freedom writers" • KRLE: Kreativ oppgave, muntlig presentasjon
Uke 39	• Matematikk: fagsamtale budsjett • Tverrfaglig samtale
Uke 40	• Engelsk: Fagsamtale om "The Giver"
Uke 43	• Engelsk: Skriveøkt om apartheid
Uke 44	• Engelsk fordypning: Leverer digital story om freedom fighter

Hvorfor lærer elevene dette?

Gjennom arbeid med temaet demokrati og medborgerskap skal elevene forstå sammenhengen mellom individets rettigheter og plikter. Demokrati og medborgerskap som tverrfaglig tema i skolen skal gi elevene kunnskap om demokratiets forutsetninger, verdier og spilleregler, og gjøre dem i stand til å delta i demokratiske prosesser. Skolen skal stimulere elevene til å bli aktive medborgere, og gi dem kompetanse til å

delta i videreutviklingen av demokratiet i Norge.

Fra overordnet del:

Skolen skal fremme demokratiske verdier og holdninger som motvekt mot fordommer og diskriminering. Skolen skal også skape respekt for at mennesker er forskjellige, og elevene skal lære å løse konflikter på en fredelig måte.

Et demokratisk samfunn hviler på at hele befolkningen har like rettigheter og muligheter til å delta i beslutningsprosesser. Vern av mindretallet er et avgjørende prinsipp i en demokratisk rettsstat og et demokratisk samfunn.

Skolen skal være et sted der barn og unge opplever demokrati i praksis. Elevene skal erfare at de blir lyttet til i skolehverdagen, at de har reell innflytelse, og at de kan påvirke det som angår dem.

I **samfunnsfag** handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgarskap om at elevane utviklar kunnskapar og ferdigheiter for å kunne skape og delta i demokratiske prosessar. Faget skal bidra til at elevane utviklar kunnskap om og innsikt i demokratiske verdier og prinsipp. Gjennom arbeid med samfunnsfag skal elevane tenkje kritisk, ta ulike perspektiv, handtere meiningsbryting og vise aktivt medborgarskap. Samfunnsfag skal bidra til at elevane kan delta i og vidareutvikle demokratiet og førebyggje ekstreme haldningar, ekstreme handlingar og terrorisme. Kunnskap om terrorhandlinga i Noreg 22. juli 2011 skal inngå i opplæringa om dette.

I **KRLE** handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om at elevene skal delta i etisk refleksjon og få øvelse i å innta ulike perspektiver. KRLE bidrar til å styrke elevenes evne til å håndtere utfordrende spørsmål og være åpne for andres synspunkter i et mangfoldig samfunn. Gjennom å delta i etisk refleksjon blir elevene i stand til å problematisere makt og utenforskap og til å stille spørsmål ved gjengse normer.

I **engelsk** handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å utvikle elevenes forståelse for at deres oppfatning av verden er kulturavhengig. Ved å lære engelsk kan elevene møte ulike samfunn og kulturer gjennom å kommunisere med andre over hele verden, uavhengig av språklig og kulturell bakgrunn. Dette kan bidra til å åpne for flere måter å tolke verden på og være med på å skape nysgjerrighet

og engasjement, og medvirke til å forebygge fordommer.

Kunst og håndverk skal forberede elevene på et hverdags- og arbeidsliv som stiller krav om innovasjon, praktiske ferdigheter og evne til å gjøre estetiske og etiske valg. Felles referanserammer og toleranse for kulturelt mangfold skapes gjennom refleksjon over hvordan identitet kommer til uttrykk i bilder, kunst, arkitektur og gjenstander. Kunst- og kulturuttrykk løfter fram nye perspektiver og har betydning for den enkeltes personlige utvikling.